

Комунальний заклад позашкільної освіти

Тема **"Розвиток художніх
здібностей та
обдарованості в дітей
молодшого віку"**

Підготувала керівник т/о "Майстерня"
Сіберт О.О.

м.Першотравенськ 2024 р.

Вона є однією з тих технологій, що дають змогу гуманізувати процес навчання і виховання. Досить часто діти висловлюють небажання виконувати завдання, вчитися, пасивні на заняттях. Що може змінити цю ситуацію і перетворити навчання у захоплюючу подорож безмежною країною знань?

Ситуація успіху дарує атмосферу приязні та взаємодопомоги, впевненості і захищеності. Необхідно створити джерело внутрішніх сил дитини, джерело, яке дає енергію для подолання труднощів і формування бажання вчитися.

Використання ситуації успіху має сприяти підвищенню робочого тону, збільшенню продуктивності навчальної роботи, а також допомогти дитині усвідомити себе повноцінною особистістю і, відповідно, забезпечити успіх у навчанні.

Основою педагогічної технології «Створення ситуації успіху» є особистісно-орієнтований підхід до процесу навчання і виховання.

Типи успіху- неочікувана радість - це почуття задоволення від того, що результати діяльності дитини перевершили його очікування. З педагогічної точки зору- це результат продуманої, підготовленої діяльності педагога;

- спільна радість – полягає в тому, щоб дитина досягла необхідної для себе реакції колективу. Вона може бути підготовленою педагогом або спонтанною. Спільною радістю вважають тільки ті реакції колективу, які дають можливість дитині відчувати себе задоволеним, стимулюють її зусилля. Це, перш за все, має бути емоційний відгук оточуючих на успіх члена свого колективу;

- радість пізнання – це радість пізнання нового, хоча вона по своїй суті альтруїстична.

Пізнання опирається на самоосвіту й самопізнання. Така радість не може вирости на пустому місці, народитися без серйозних причин. Її головна умова – спілкування.

Немає більших цінних мотивів для навчання, ніж інтелектуальні, в основі яких лежить проблема пізнавати світ, коли важливий не стільки результат, скільки процес пізнання.

Радість навчального процесу та радість пізнання тісно пов'язані.

Створення пізнавального інтересу є предметом турботи педагога, який формує радість пізнання.

Алгоритм створення ситуації успіху:

1. Зняття страху. Допомагає перебороти невпевненість у власних силах. (Люди вчаться на своїх помилках і знаходять інші шляхи вирішення проблем).
 2. Авансування успішного результату. Допомагає педагогу висловити тверду переконаність у тому, що дитина обов'язково впорається з поставленим завданням. Це, в свою чергу, переконує дитину у своїх силах і можливостях. (У тебе обов'язково вийде; я навіть не сумніваюсь у позитивному результаті.)
 3. Прихований інструктаж дитини про способи і форми здійснення діяльності. Допомагає дитині уникнути поразки. Досягається шляхом побажання. (Можливо краще почати з...; виконуючи роботу не забудьте про...)
 4. Внесення мотиву. Показує дитині заради чого, кого здійснюється ця діяльність, кому буде добре після виконання. (Без твоєї допомоги твоїм друзям не впоратись...)
 5. Персональна винятковість. Визначає важливість зусиль дитини в діяльності, що здійснюється. (Тільки ти міг би...; тільки тобі й можу доручити...)
 6. Мобілізація активності або педагогічне виконання. Спонукає до виконання конкретних дій. (Ми дуже хочемо розпочати роботу...)
 7. Висока оцінка деталі. Допомагає емоційно пережити не результат в цілому, а якоїсь окремої деталі. (Найбільше мені сподобалось у твоїй роботі...; найбільше тобі вдалось...)
- Створення ситуації успіху – це педагогічна технологія, яка допомагає дитині зрости успішною, відчувати радість від подолання труднощів, формує переконання. Що все в житті дається завдяки затраченим зусиллям.

збудити в їхніх серцях почуття гордості, власної гідності – це перша заповідь виховання.

У нас не повинно бути нещасливих учнів, душу яких гнітить думка, що вони ні на що не здібні. Успіх у навчанні – єдине джерело внутрішніх сил дитини, які породжують енергію для переборення труднощів, бажання вчитися”.

В. О. Сухомлинський

Народження педагогічної технології "Створення ситуації успіху" було зумовлено самим життям. У своїй педагогічній діяльності А. С. Макаренко розробляв ідею "завтрашньої радості", а В. О. Сухомлинський розвинув цей прийом у створеній ним "Школі радості". Результати діяльності цих педагогів підводять нас до усвідомлення можливостей упровадження у навчально-виховний процес такої педагогічної технології, яка була б націлена саме на те, як викликати у дітей почуття радощів, забезпечити успіх у навчанні.

На правомірність включення ситуацій успіху в процес навчання вказували І. Д. Бех, А. С. Белкін, Л. С. Виготський, В. О. Оніщук, О. Я. Савченко, І. Ф. Харламов, Г. І. Щукіна та ін.

На думку А.С. Белкіна, ситуація – це сполучення умов, які забезпечують успіх, а сам успіх – результат подібної ситуації.

Актуальність проблеми сьогодні полягає в тому, що:

- знання, якості, мислення сучасної людини мають бути гнучкими, мобільними, конкурентноздатними;
- особистість має вміти володіти комунікативною культурою, працювати в команді;
- критичне мислення, оцінювання ситуації, вміння знаходити шляхи вирішення проблем – запорука успіху;
- вміння працювати з інформацією, використовувати її для індивідуального розвитку і самовдосконалення – вимоги сучасного життя.

В основі педагогічної технології "Створення ситуації успіху" лежить особистісно орієнтований підхід до процесу навчання та виховання. Тільки особистісно орієнтоване навчання дає можливість кожному учню реалізувати індивідуальні особливості, розвинути свою пошукову активність.

Як зазначає О. Пехота, ситуація успіху — це суб'єктивний психологічний стан задоволення результатом фізичного або морального напруження виконавця справи, творця явища. Вона досягається тоді, коли дитина сама визначає цей результат як успіх. Успішність теж тлумачиться як успіх, однак він є зовнішнім, бо оцінюється іншими. Усвідомлення ситуації успіху учнем, розуміння її значимості виникає після подолання психологічних бар'єрів страху бути не таким як усі, труднощів незнання, невміння тощо.

Використання ситуації успіху має сприяти підвищенню робочого тону, збільшенню продуктивності навчальної роботи, а також допомогти учням усвідомити себе повноцінною особистістю і, відповідно, забезпечити успіх у навчанні.

Успіх, якщо його переживає дитина неодноразово, відкриває період визволення прихованих можливостей особистості, перетворення та реалізації духовних сил.

Отже, головний зміст діяльності педагога полягає в тому, щоб кожен учень був успішний, це сприяє розвитку впевненості учня в собі, підвищенню самооцінки, розвитку почуття власної значимості.

Завдання педагога — допомогти особистості дитини зрости в успіху, дати відчутти радість від здолання труднощів, переконати, що задарма в житті нічого не дається, скрізь необхідно докласти зусиль. І успіх буде еквівалентним витраченим зусиллям.

Умови запровадження ідеї:

- позитивний настрій для навчання;
- відчуття себе рівним серед рівних;
- усвідомлення особистісної цінності;
- можливість вільно висловлювати свою думку і вислуховувати інших.

З педагогічної точки зору ситуація успіху — це цілеспрямоване, організоване поєднання умов, за яких створюється можливість досягти значних результатів у діяльності як окремо взятої особистості, так і колективу в цілому. Це результат продуманої та підготовленої стратегії і тактики вчителя, сім'ї.

З психологічної точки зору успіх — це переживання стану радості, задоволення від того, що результат, до якого особистість прямувала в своїй діяльності, або збігся з її очікуваннями, сподіваннями (з рівнем домагань), або перевершив їх.

З соціально-психологічної точки зору успіх — оптимальне співвідношення між очікуваннями оточуючих, особистості та результатами їх діяльності. В тих випадках, коли очікування особистості збігаються або перевершують очікування оточуючих, найбільш значних для особи, можна говорити про успіх. Може змінюватися коло людей, думку яких цінує особистість, але сутність успіху не змінюється.

Успіх — це поєднання уміння, старання, пізнання, інтересу та похвали дитини.

Ситуація — поєднання зовнішніх та внутрішніх умов, які спонукають учня до будь-яких дій. Створюючи ситуацію для кожної дитини, необхідно враховувати її інтереси, захоплення, здібності.

Ситуація успіху — поєднання умов, які забезпечують успіх як результат цієї ситуації.

Педагогічна технологія "Створення ситуації успіху" допомагає долати труднощі, включає створення різноманітних видів радості, використання прийомів, за допомогою яких розгортається робота з різними категоріями учнів.

У цій педагогічній технології всі учні умовно поділяються на групи:

"Надійні" — це школярі, які мають добрі здібності, працюють самостійно, сумлінно ставляться до своїх обов'язків, самостійні, упевнені в собі. У класі такі діти почуваються спокійно, упевнено, захищено. Основа їх надійності — у постійному відчутті радості, що відбулася як результат усвідомлення ними своєї значущості в шкільному житті. Та хоча радість їх у чомусь буденна, проте постійна та глибока. Такі учні користуються авторитетом у класі та серед учителів. У роботі з ними потрібна спеціальна методика.

«Упевнені в собі» — здібності таких учнів можуть бути і вищими, ніж у "надійних", однак система їх роботи не настільки налагоджена. Періоди успіху, злету змінюються розслабленням, спадом. Діти дуже емоційно реагують і на досягнення, і на невдачі. У класі викликають симпатію, однак вадами таких учнів, крім можливих збоїв у роботі, є швидке звикання до успіху, переростання впевненості в самовпевненість.

"Невпевнені" — це загалом успішні школярі, пізнавальні інтереси яких пов'язані, зазвичай, з навчанням. Вони більш-менш відповідально ставляться до справи. Головна розпізнавальна риса їх — невпевненість у своїх силах. Причини цього можуть бути різні:

занижена самооцінка, нестійкий настрій, складна психологічна атмосфера в сім'ї, епізодичні невдачі тощо. Найбільш хворобливо такі діти реагують на несправедливість учителів, на необ'єктивність оцінювання. Вибір прийомів роботи вчителя з учнем цієї категорії залежить і від особистості учня, і від рівня взаємин з учителем, і від конкретної ситуації.

Категорія учнів "Зневірені" — це переважно діти, які мають непогану підготовку, здібності. Однак після відчутної колись радості сподівань, що здійснилися, з різних причин втратили її. Причини відчаю можуть бути різноманітні. Серія невдач, нетактовність педагога, ситуація в родині, у якій спочатку дитина займала місце загального улюбленця, а потім потрапила в ситуацію "Попелюшки".

Навчання за технологією передбачає три етапи:

Перший — «Діагностика інтелектуального фонду колективу». Його мета — виявлення школяра з групи невпевнених (недостатній рівень інтелектуального розвитку, трохи лінивий до навчання, але доброзичливий і покладистий).

Другий — «Вибір інтелектуального спонсора». Мета — виявлення школяра, який із задоволенням буде ділитися своїми знаннями з іншими (високий рівень інтелектуального розвитку, упевнений у своїх силах, активний і відповідальний).

Третій — «Фіксація результату і його оцінювання». Мета — створити умови для самовираження та самоствердження учнів, заохотити до такого виду діяльності інших.

Прогнозовані результати: створення сприятливих психолого-педагогічних умов для саморозвитку та самореалізації особистості школяра.

Надія на успіх живе в кожній людині. Але, на жаль, не кожна надія здійснюється, тому що успіх гарантований лише для тих, хто докладає до його здійснення власні зусилля. Шляхи створення ситуації успіху різні, вони залежать від груп школярів, з якими працює вчитель. Допоможуть вести роботу у цьому напрямку, наблизити успіх до кожної дитини наступні прийоми:

Прийом "Невтручання" — максимальне надання самостійності у вирішенні проблеми.

"Холодний душ" — учителю не слід поспішати з поліпшенням оцінок, він не тільки не "поливає бальзамом" зачеплене самолюбство, але й трохи "підсипає солі" (за А.С.Макаренком).

"Анонсування" — спершу треба обговорити з учнем, що йому потрібно буде зробити, провести мовби репетицію майбутньої події. "Невпевненим" така попередня підготовка створить психологічну установку на можливий успіх, дасть упевненість у своїх власних силах.

"Гидке каченя" — прийом для "зневірених" учнів. Важливо вчасно побачити їхні позитивні якості, створити всі можливі умови для тих, кому так необхідно, щоб хтось повірив у них, допоміг удосконалитися.

Сенс прийому "Емоційне заохочення" у тому, щоб вселити в дитину віру в себе, похвалити за будь-що, навіть незначне; усмішкою, поглядом дати зрозуміти учню, що серце, душа вчителя розкриті для нього.

"Сходинок до успіху" — крок за кроком підніматися разом з учнем сходами знань.

"Емоційне блокування" — це обмеження розгортання образу, розчарування, втрати віри у власні сили. Треба допомогти учневі пересилити свою невдачу, знайти її причину, переорієнтувати його з песимістичної оцінки подій на оптимістичну.

"Стабілізація" — створення умов для того, щоб загальна позитивна реакція класу на діяльність учня не стала одноразовою, а, по можливості, часто повторювалась.

"Даю шанс" — спеціально підготовлена педагогом ситуація, за якої дитина дістає неочікувану для самої себе можливість розкрити власні можливості, здібності.

Прийом "Сповідь" — щире звернення до найкращих дитячих почуттів, розкриття перед учнем стану своєї душі. Однак цей прийом може дати очікуваний ефект лише в разі правильного прогнозування вчителем відповідної реакції учня.

Прийом "Стеж за нами" використовується для дітей з інтелектуальною занеуханістю, з лінощами думки. Сенс його полягає в тому, щоб дати можливість учню відчувати радість визнання в собі інтелектуальних сил.

"Емоційний сплеск" — це спроба дати емоційний заряд упевненості в тяжку для учня хвилину, нагадавши йому про його великі інтелектуальні можливості, звільнити від психологічної затисненості енергію, думку, знання.

Прийом "Обмін ролями" дає учням можливість проявити себе, наприклад, у ролі учителя, показує дітям, що вони здатні робити набагато більше, ніж від них очікують.

"Створення ситуації змагань" — завдання педагога — виявлення гідного "суперника" й утримання ситуації інтелектуально-творчого змагання під педагогічним контролем.

"Вибір адекватних стимулів" — стимул для роботи повинен бути привабливим для учнів, а при втраті своєї актуальності змінюватись.

"Допомога друга" — це вчасна допомога як з боку викладача, так і з боку учнів, що підтримує прагнення дитини стати на ноги, уселяє в неї впевненість у власні сили, у спроможність здолати труднощі.

Сутністю прийому "Еврика" є прагнення вчителя активізувати учнів нехай на маленьке, але власне відкриття відомих фактів, що спонукає їх мислити, відкривати для себе нове, розкривати красу процесу пізнання.

Прийом "Навмисна помилка" активізує увагу учнів. Його рекомендується використовувати під час перевірки знань.

Шляхи створення "ситуації успіху" різні, вони залежать від груп школярів, з якими працює вчитель.

Створення ситуації успіху має певний алгоритм:

1. Зняття страху. Допомогає перебороти невпевненість у власних силах.

("Люди вчаться на своїх помилках і знаходять інші шляхи вирішення проблем").

2. Авансування успішного результату. Допомогає вчителю висловити тверду переконаність у тому, що його учень обов'язково впорається з поставленим завданням. Це, в свою чергу, переконує дитину у своїх силах і можливостях.

("У тебе обов'язково вийде", "Я навіть не сумніваюсь у позитивному результаті").

3. Прихований інструктаж дитини про способи і форми здійснення діяльності. Допомогає дитині уникнути поразки. Досягається шляхом побажання. ("Можливо краще почати з ...", "Виконуючи роботу, не забудьте про ...").

4. Внесення мотиву. Показує дитині, заради чого, кого здійснюється ця діяльність, кому буде добре після виконання. ("Без твоєї допомоги твоїм друзям не впоратись...").

5. Персональна винятковість. Визначає важливість зусиль дитини в діяльності, що здійснюється або здійснюватиметься. ("Тільки ти міг би...", "Тільки тобі і можу доручити...")

6. Мобілізація активності або педагогічне виконання. Спонукає до виконання конкретних дій. ("Ми дуже хочемо розпочати роботу...", "Так хочеться швидко побачити...") 7. Висока оцінка деталі. Допомагає емоційно пережити не результат в цілому, а якоїсь окремої деталі. ("Найбільше мені сподобалось у твоїй роботі...", "Найбільше тобі вдалося...").

7. Вимоги до особистості й діяльності педагога

Для створення ситуації успіху важлива емоційна культура вчителя, його психологічна компетентність, вербальна «інструментовка», наприклад, такі висловлювання педагога :

— Це дуже важливо, і в тебе неодмінно вийде...

— Саме ти й міг би зробити таку справу...

— Це зовсім не складно. Навіть якщо не вийде — нічого страшного...

— Починай же! Я впевнений, ти це добре зробиш...

— Ось ця деталь вийшла в тебе дуже гарно!

І головне, що необхідно вчителю, який приступає до роботи за педагогічною технологією "Створення ситуації успіху", — створити оптимістичну установку дитини, забути на деякий час про її недоліки, побачити тільки перспективні лінії її розвитку. Безперечно, ця технологія заслуговує на пильну увагу з боку вчителів сучасної школи.

Основними умовами створення психологічного комфорту є:

- задоволення потреб дитини;

- створення позитивної атмосфери для досягнення спільних цілей;

- відчуття рівного серед рівних;

- сприймання вчителя як друга, радника.

Завдання учителя – навчити учнів вірити навіть тоді, коли вони самі в себе не вірять.

Кожна дитина особлива, по-своєму неповторна й обдарована. Звернення вчителя до її найкращих почуттів обов'язково матиме успіх і знайде відгук у дитячих серцях. Дати дітям відчувати радість праці, щастя успіху в навчанні, збудити в їхніх серцях почуття власної гідності – ось наше найперше завдання, бо успіх у навчанні – єдине джерело внутрішніх сил дитини, що породжує енергію для боротьби з труднощами, бажання вчитися..

Щоб дійти до мети, треба перш за все йти. О. де Бальзак

Література

1. Белкин А.С. Ситуация успеха. Как ее создать. Кн. для учителя. — М.: Просвещение, 1991.
2. Інноваційні технології та сучасний урок літератури / Упорядник І.Кузьменчук. — Київ, Видавничий дім "Шкільний світ", 2006.
3. Крупеник А.Л. Эффективный учитель. — Ростов-на-Дону: Феникс, 1995.

4. Мартинець А.М. Сучасний урок зарубіжної літератури. — Харків : видавнича група "Основа", 2005.
5. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования / Под ред. Е.С. Полат. — М., 1999.
6. Пехота О.М. Освітні технології. — Київ: "А.С.К"; 2002.

**Комунальний заклад позашкільної освіти
Центр позашкільної освіти**

**Навчальна програма гуртка
“Художня кераміка”
т /о “Майстерня”
Керівник гуртка Сіберт О.О.**

М.Першотравенськ 2024р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність навчальної програми з позашкільної освіти «Художня кераміка» обумовлена високим інтересом дітей та учнівської молоді до оволодіння традиційними техніками народних ремесел, бажанням створити свій власний виріб неповторним, оригінальним. Швидкість виготовлення виробів, простота у використанні та обробці, надійність у використанні – фактори, які захоплюють широке коло школярів.

Програма розрахована на гуртківців молодшого та середнього шкільного віку (5-16 років)

Творче об'єднання «Майстерня» працює в художньо-естетичному напрямі який забезпечує розвиток творчих здібностей, обдарувань та здобуття вихованцями, учнями і слухачами практичних навичок, оволодіння знаннями в сфері вітчизняної культури та мистецтва. Позашкільна освіта здійснюється диференційовано відповідно до індивідуальних можливостей, інтересів, нахилів, здібностей вихованців, учнів і слухачів з урахуванням їх віку, психофізичних особливостей, стану здоров'я у формі гурткового заняття, індивідуальні заняття. Наповнюваність груп -10 вихованців, група індивідуального навчання-5 слухачів.

В основу навчальної програми покладено основні вимоги Державного стандарту базової і повної середньої освіти (освітні галузі «Мистецтво», «Історія», «Художня культура», «Технології»); передбачено реалізацію в гуртках, секціях, творчих об'єднаннях художньо-естетичного напрямку позашкільних та загальноосвітніх навчальних закладів.

Метою навчальної програми є створення умов для творчого розвитку дітей засобами декоративно-ужиткового мистецтва, зокрема, художньої кераміки.

Для досягнення зазначеної мети передбачається виконання таких завдань:

розвиток творчих та естетичних здібностей вихованців у процесі теоретичного навчання й виконання практичних робіт;

набуття досвіду власної творчої діяльності, розвитку просторового і логічного мислення, уяви, потреби у творчій самореалізації та духовному самовдосконаленні;

формування самостійного вирішення завдань з виготовлення виробів з глини (спосіб обробки, планування, самоконтроль);

розвиток стійкого інтересу до творчої діяльності;

сприяння самореалізації особистості дитини та професійному самовизначенню вихованців.

. Програма є професійно орієнтованою за початковим (1 рік навчання)-144 год (4 год/тиждень), основним (1 рік навчання) - 144 год. (4 год./тиждень) та вищим (1 рік навчання) - 214 год. (6 год./тиждень) рівнями засвоєння навчального матеріалу.

Загальна характеристика освітнього процесу:

Форма проведення занять – групова, з урахуванням індивідуальних можливостей і потреб кожної дитини.

Основний дидактичний принцип – навчання через наочно-практичну діяльність. В процесі реалізації програми необхідно використовувати наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративний, розповідь, бесіда, робота з ілюстраціями, демонстрація, вправи на закріплення прийомів і техніки ліплення, практичні роботи репродуктивного і творчого характеру, методи мотивації і стимулювання, навчального контролю, взаємоконтролю і самоконтролю, ескізування і вибір кращого варіанту вирішення композиції, екскурсії. У процесі теоретичного навчання учні одержують знання про матеріали, які використовуються для виготовлення декоративних виробів, їх обробка і оздоблення, знання технології обробки готового виробу, призначення і прийоми виконання робочих операцій, раціональну організацію праці.

Особлива увага приділяється засвоєнню в учнів знань і уявлень про мистецтво художньої кераміки, його історію та роль у житті людей, формуванню у дітей художньо-естетичного ставлення до дійсності, творчого пізнання світу, набуття таких якостей, як відчуття краси та гармонії.

Практичний матеріал дає вибір конкретних видів трудової діяльності, які дають змогу набути навички роботи з матеріалами, інструментами, обладнанням при виконанні робіт з художньої кераміки.

Заняття з композицій проводяться протягом усього навчального року по всіх розділах тематичного плану.

Окремі елементи загальних тем навчальної програми: організація робочого місця, безпека життя, користування інструментами та матеріалами, самообслуговування тощо є наскрізними. Отримані вихованцями знання, сформовані вміння та навички розвиваються на кожному занятті та в повсякденному житті.

Для оцінки результативності занять застосовуються попередній, поточний і

підсумковий контроль. Попередній контроль включає в себе бесіду з гуртківцями та їх батьками; поточний – виконання творчих завдань для вивчення рівня засвоєння навчального матеріалу. В практичній діяльності результативність оцінюється участю гуртківців у конкурсах та виставках, а також кількістю і якістю виготовлених робіт. Підсумковий контроль – підсумкові заняття, підготовка до виставки творчих робіт гуртківців, оформлення фотоальбому з кращими роботами.

Програма також передбачає участь вихованців у конкурсах, фестивалях, виставках, оскільки в процесі виконання різноманітних завдань діти розвивають гнучкість, образність, креативність мислення, логіку, уяву, а головне – вміння самостійно вибирати й ухвалювати рішення. Як результат – вихованці отримують потужний стимул до саморозвитку, творчого пошуку та розширення кругозору.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

	Розділ, тема	Кількість годин		
		усього	теоретичні	практичні
1	Вступ	2	2	-
2	Українська народна кераміка	4	2	2
2.1	Мистецтво кераміки на Україні	2	1	1
2.2	Матеріалознавство	2	1	1
3	Рельєф у скульптурі	32	8	24
3.1	Рельєфні композиції:			
	"Квіти"	8	2	6
	"Рибки"	8	2	6
	"Песик"	8	2	6
	"Котик"	8	2	6
4	Декорування керамічних виробів	8	2	6
4.1.	Рельєфний декор: Оздоблення виробу рельєфним декором "Сердечко"	4	1	3
4.2.	Розпис: Елементи декоративного розпису керамічних виробів (Опишня, Косів)	4	1	3
5	Скульптура малих форм	32	8	24
5.1.	Статуетка:	12	2	10
	"Сова"	6	1	5
	"Гуска"	6	1	5
5.2.	Сувенір:	12	2	10
	"Чарівні дзвіночки"	6	1	5
	За власним задумом	6	1	5
5.3.	Дизайн: Вільне ліплення новорічно-різдвяних сувенирів	8	2	6
6	Український керамічний посуд	2	6	8
6.1.	Спірально-джугова техніка, ліплення глечика	4	1	3

	5.2. Ліплення з глиняного пластику, ліплення "Куманця"	4	1	3
7	Кругла скульптура	52	9	39
7.1.	Зооморфна пластика:	24	4	20
	"Слоненя"	6	1	5
	"Черепашка"	6	1	5
	"Жирафа"	6	1	5
	"Котик"	6	1	5

7.2.	Казкові герої: "Золота рибка" "Віні Пух" "Пряниковий будинок"	12 4 4 4	3 1 1 1	9 3 3 3
7.3.	Керамічна іграшка з рухомими елементами. Вільне ліплення керамічних іграшок: "Автомобіль" "Віз"	12 6 6	2 1 1	10 5 5
8	Масові заходи	4	-	4
8.1.	Екскурсії, конкурси, виставки	4	-	4
9	Підсумкове заняття	2	-	2
	Разом:	144	37	107

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з планом роботи на навчальний рік. Правила поведінки в колективі. Зовнішній вигляд вихованців, форма одягу. Правила безпеки. Організація робочого місця. Перегляд робіт гуртківців, виготовлених у попередні роки.

2. Українська народна кераміка (4 год.)

Теоретична частина. Історія зародження мистецтва кераміки на Україні. Твори керамічного мистецтва як невід'ємна частина традиційної національної культури.

Гончарство в епоху неоліту. Трипільська кераміка. Ранньослов'янська кераміка.

Українська кераміка і західноєвропейське мистецтво. Псевдомайолика. Орнамент у техніці штампу.

Українська кераміка і східне мистецтво. Технологія виробництва полив'яної кераміки. Техніка полив'яного розпису.

Археологічні експедиції. Колекції кераміки. . Глина: склад, властивості. Поняття пластичності. Суміші глин з водою. В'язкість, усадка глини. Способи заготівлі глини для ручного ліплення.

Правила підготовки та зберігання глини.

Практична частина. Робота з матеріалами інтернет - мережі, ілюстративним та роздатковим матеріалом. Дослідження властивостей глини: вправи зі стеками різних за формою та призначенням для утворення фактури та на трансформацію шматка глини.

3. Рельєф у скульптурі (32 год.)

Теоретична частина. Рельєф: поняття, виміри, види: барельєф, горельєф, контррельєф.

Художній рельєф і сучасність. Маскарон, види маскарону . Композиція рельєфу, ритм, колір, світлотіньове компонування. Фактура поверхні. Фактурні показники

Практична частина. Ліплення композицій: «Квіти», «Рибки», «Песик», «Котик».

4. Декорування керамічних виробів (8 год.)

Теоретична частина. Поняття, види, особливості рельєфного декорування керамічних виробів.

Керамічні оздоблювальні матеріали: класифікація, загальні властивості. Барельєф і контррельєф. Український декоративний розпис. Декоративна кераміка Опішні, Косова.

Принцип стилізації та декоративне зображення елементів.

Ескізи для кераміки.

Практична частина. Оздоблення виробу рельєфним декором. «Сердечко». Замальовування елементів українського декоративного розпису керамічних виробів(Опишня, Косів)

5. Скульптура малих форм (32 год.)

Теоретична частина. Скульптура. Види скульптури. Мініатюра в скульптурі.

Сувенір: поняття, види, звичаї. Загальні та історичні відомості. Найдавніші українські сувеніри. Декоративна скульптура народних майстрів. Техніки та технології виготовлення народної керамічної іграшки. Дизайн: поняття, функції, види, мета та об'єкт. Методи пошуку дизайнерських рішень.

Практична частина. Оволодіння прийомами створення пластично конструктивної форми керамічної іграшки. Ліплення скульптурних мініатюр: «Гуска», «Сова», «Равлик». . Виготовлення сувенірів:

за власним задумом. Вільне ліплення новорічно-різдвяних сувенірів;

6. Український керамічний посуд (8 год.)

Теоретична частина. Гончарство. Український традиційний посуд у сучасній інтерпретації. Маса та об'єм. . Пластова техніка або текстильна кераміка: історичний огляд, зразки роботи українських майстрів-гончарів та майстрів розпису. Способи приготування пласта. Інструменти для ліплення.

Практична частина. Ліплення «Глечика». Ліплення «Куманця».

7. Кругла скульптура (52 год.)

Теоретична частина. Народна зооморфна кераміка. Стилізація форм птахів і тварин. Особливості будови простих форм на площині.

Способи копіювання зразків. Техніки: наліпного декорування малих форм (тварин і птахів); розкачування; відсікання від цілого; накладання частин зображення. . Українські казки як популярний фольклорний жанр. Герої казок. Види казок. Керамічна іграшка з рухомими елементами: поняття,

Практична частина. Ліплення за зразками натури

«Слоненя», «Черепашка», «Павучок», «Котик», «Жирафа».

коротка історія, класифікація, символика. Вільне ліплення: «Пряниковий будиночок», «Золота рибка», «Віні Пух».. Вільне ліплення керамічних іграшок. Ліплення іграшок «Автомобіль», «Віз».

8. Масові заходи (4 год.)

Екскурсії, конкурси, виставки

Практична частина. Відвідування тематичних виставок, музеїв. Організація і проведення творчих виставок робіт гуртківців; зустрічі з народними майстрами.

9. Підсумок (2 год.)

Практична частина. Підготовка робіт до виставки Проведення майстер-класів під час роботи виставки творчих робіт.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

види кераміки та історію її розвитку;

правила з техніки безпеки під час роботи з пластичними масами, глиною, інструментами та обладнанням;

види інструментів, їх властивості та використання;

основні види образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва.

Вихованці мають уміти і застосовувати:

розрізняти види кераміки;

обережно та охайно працювати з інструментами, матеріалами та обладнанням під час роботи в майстерні;

обробляти глину та готувати її до роботи та випалювання;

підбирати матеріали;

виконувати шаблони, ескізи та користуватися ними;

сприймати різноманітність форм та кольорів.

Вихованці мають набути досвід:

набути власний початковий практичний досвід у процесі створення художніх образів.

виготовлення виробів зі шматка глини, з пласта, кільцями, джгутиком тощо.

Прогнозований результат

№	Назва розділу	Кількість годин	Форма звітності
1	Вступ	2	Бесіда
2	Українська народна кераміка	4	Персональна виставка
3	Рельєф у скульптурі	32	Майстер-клас
4	Декорування керамічних виробів	8	Вікторина по темі
5	Скульптура малих форм	32	Персональна виставка
6	Український керамічний посуд	8	Виставка по темі
7	Кругла скульптура	52	Персональна виставка
8	Масові заходи	4	Участь в конкурсах, виставках.
9	Підсумок	2	Майстер-клас під час роботи виставки

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

	Розділ, тема	Кількість годин		
		усього	теоретичні	практичні
1	Вступ	2	2	-
2	Українська народна кераміка	4	2	2
2.1	Мистецтво кераміки на Україні	2	1	1
2.2	Матеріалознавство	2	1	1
3	Рельєф у скульптурі	35	5	30
3.1	Рельєфні композиції: "Соняшники"	7	1	6

	"Овочі"	7	1	6
	"Рідна домівка"	7	1	6
	"Українське село"	7	1	6
	«Троянди»	7	1	6
4	Декорування керамічних виробів	15	3	12
4.1.	Рельєфний декор: Дослідницькі вправи на комбінування елементів декору .Моделювання форми об'ємно-просторової композиції з наступним декоруванням. "Баранчик".	5	2	6
4.2.	Розпис: Декорування виробів колірною гамою. "Свічник з елементами орнаменту.	10	1	6
5	Скульптура малих форм	30	6	24
5.1.	Статуетка: Вільне ліплення фігур тварин	10	2	8
5.2.	Сувенір: "Дзвони України"" "Український традиційний свистунець"	10 5 5	2 1 1	8 4 4
5.3.	Дизайн: Вільне ліплення сувенірів: медалей, барельєфів, "Знаків Зодіаку"	10	2	8
6	Український керамічний посуд	7	1	6
6.1.	Спірально-джугова техніка, "Чашка" "Горщечок для квітів"	3		3
6.2.	Ліплення з глиняного пластику, " Підставки для олівців" "Скринька декоративна"	3		3
7	Кругла скульптура	48	8	40
7.1.	Зооморфна пластика: "Песик" "Жабеня"	24 4 4	6 1 1	18 3 3

	"Тигр"	4	1	3
	"Такса"	4	1	3
	"Папуга"	4	1	3
	"Птахи України"	4	1	3
7.2.	Казкові герої:	14	2	12
	"Дід Мороз"	7	1	6
	"Зайчик - стрибунець"	7	1	6
7.3.	Керамічна іграшка з рухомими елементами.	10	2	8
	Вільне ліплення керамічних іграшок.	5	1	4
	Ліплення іграшки "Декоративна корівка"	5	1	4
8	Масові заходи	2	-	2
8.1.	Екскурсії, конкурси, виставки	2	-	2
9	Підсумок	2	-	2
	Разом:	144	29	115

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з планом роботи на навчальний рік. Правила поведінки в колективі. Зовнішній вигляд вихованців, форма одягу. Правила безпеки. Організація робочого місця. Перегляд робіт гуртківців, виготовлених у попередні роки.

2. Українська народна кераміка. (4 год.)

Теоретична частина. Розвиток мистецтва кераміки на Україні.

Осередки української кераміки та приманні ним декоративні особливості орнаменту.

Кераміка Київщини: прикметні ознаки дибинецьких та васильківських гончарних виробів.

Кераміка Полтавщини: опішнянська гончарна пластика, історія, технологія, розпис, основні групи виробів. Майстри опішнянської школи художньої кераміки. Опішнянська кераміка у творах мистецтва. Керамічні маси. Майоліка. Фаянс. Фарфор. Ручні способи формування керамічних виробів.

Інструменти, матеріали та прилади, необхідні для роботи.

Практична частина. Тренувальні вправи на оволодіння методикою ліплення з глини: розкачування, відтягування, наліплювання, штампування, продавлювання.

3. Рельєф у скульптурі (35 год.)

Теоретична частина Декоративні глиняні форми. Технологія виготовлення, основні прийоми ліплення.

Види декоративного рельєфу, поняття декоративного пласту.

Практична частина. Виготовлення заготовки спрощеної декоративної форми.

Ліплення композицій «Осінній калейдоскоп», композиція «Соняшники. «Овочі», панно «Рідна домівка», панно «Троянди», «Українське село

4. Декорування керамічних виробів (15 год.)

Теоретична частина. Способи декорування поверхні керамічного виробу (наліпний, комбінований, гравірування, кальовка, фляндрівка, декорування різними матеріалами). Особливості створення образу. Колір як характеристика образу. Єдність форми і кольору. Прийоми розпису керамічного виробу: лоціння, замивка, фляндрівка, пастилаж, мраморизація за допомогою піпетки, пензликів, паличок, стеків, щіток тощо). Традиційні розписні вироби народних майстрів. Орнаментальна символіка керамічних виробів. Правила нанесення ангобів і фарб.

Практична частина. Дослідницькі вправи на комбінування різних елементів декору.

Моделювання форми об'ємно-просторової композиції з наступним декоруванням. «Баранчик».

Декорування виробів колірною гамою ангобів.

Ліплення виробів: свічник з елементами орнаменту.

5. Скульптура малих форм (30 год.)

Теоретична частина. Анімалістичний жанр: поняття, коротка історія.

Способи зображення фігур тварин з використанням декоративних елементів. Традиційні українські сувеніри, їх символіка. Керамічні сувеніри, їх відмінні риси. . Кераміка - як об'єкт дизайну. Естетична цінність та функціональність керамічних виробів

Практична частина. Вільне ліплення фігур тварин.

Виготовлення та декорування сувенірів: «Дзвони України», «Український традиційний свистунець».

Вільне ліплення сувенірів; медалей, барельєфів,

«Знаків Зодіаку».

6. Український керамічний посуд (7 год.)

Теоретична частина. Поняття простих геометричних тіл. Характерні особливості їх будови та пропорційних співвідношень між окремими структурними елементами. Пластичний образ в скульптурних композиціях.

Поетапність в реалізації творчого задуму. Технологія вирізання з пласти.

Практична частина. Ліплення посуду: «Чашка», «Горщечок для квітів»,

Ліплення «Декоративної підставки для олівців»,

«Скриньки декоративної».

7. Кругла скульптура (48 год.)

Теоретична частина. Пропорції виробів, природних утворень та їх видозміна. Способи передачі стану та настрою.

Ліплення іграшок на конусній, циліндричній основі. Особливості будови простих малих форм в круглій скульптурі. Способи копіювання.

Прийоми та правила ліплення. . Конструювання іграшок з рухомим елементами. Елементи графічної грамоти.

Декорування іграшок. Символіка розпису. Обрядовість. . Конструювання іграшок з рухомим елементами. Елементи графічної грамоти.

Декорування іграшок. Символіка розпису. Обрядовість.

Практична частина. Ліплення за зразками натури: «Песик», «Жабеня»,

«Такса», «Тигр», «Птахи України», «Пес на полюванні», «Папуга».

Вільне ліплення: «Дід Мороз», «Зайчик-стрибунець».

Вільне ліплення керамічних іграшок. Ліплення іграшки

«Декоративна корівка».

8. Масові заходи (2 год.)

Практична частина. Відвідування тематичних виставок, музеїв. Організація і проведення творчих виставок робіт гуртківців; зустрічі з народними майстрами.

Підсумок (2 год.)

Підбиття підсумків.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

властивості глини;

особливості роботи з глиною;

послідовність роботи в різних пластичних техніках технологію і послідовність обробки глини та підготовку її до випалювання;

прийоми формування виробів з глини (веретенця, куля, краплина, качалочка, джгутик);

види та способи обробки і декорування виробів з глини та інших пластичних мас;

використання глини та застосування керамічних виробів у повсякденному житті.

Вихованці мають уміти і застосовувати:

на базі основних кольорів утворювати відтінки;

передавати кольорами настрій;

працювати ножем, стеком, пензлем.

користуватися основними прийомами формування виробів з глини (створювати вироби зі шматка глини, з пласта, кільцями тощо);

застосовувати декор відповідно форми та поєднувати у декоруванні рельєф і розпис;

використовувати отримані знання і навички у повсякденному житті.

Вихованці мають набути досвід:

роботи в різних пластичних техніках.

декорування поверхні виробу;

сушіння робіт та підготовки їх до випалювання.

Прогнозований результат

№	Назва розділу	Кількість годин	Форма звітності
1	Вступ	2	Бесіда
2	Українська народна кераміка	4	Виставка кращих робіт по темі
3	Рельєф у скульптурі	35	Майстер-клас
4	Декорування керамічних виробів	15	Вікторина по темі
5	Скульптура малих форм	30	Персональна виставка
6	Український керамічний посуд	30	Майстер-клас
7	Кругла скульптура	60	Майстер-клас
8	Підсумкове заняття	6	Творча виставка

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

	Розділ, тема	Кількість годин		
		усього	теоретичні	практичні
1	Вступ	2	2	-
2	Українська народна кераміка	4	2	2
2.1	Мистецтво кераміки на Україні	2	1	1
2.2	Матеріалознавство	2	1	1
3	Рельєф у скульптурі	30	5	25
3.1	Рельєфні композиції:			
	"Дари природи"	6	1	5
	"Вечори на хуторі..."	6	1	5
	"Млин"	6	1	5
	"Портрет"	6	1	5
	«Кухар»	6	1	5
4	Декорування керамічних виробів	36	3	33
4.1.	Рельєфний декор:	18	2	16
	Ліплення композиції			
	«Великодні мотиви»	9		8
	Тарілки з елементами наліпного декору	9		8
4.2.	Розпис:	18	1	17
	Виготовлення панно за мотивами	9		8,5
	петриківського розпису	9		8,5
5	Скульптура малих форм	54	6	48

5.1.	Статуетка: «Катерина» «Кобзар» «Клоун»	18 6 6 6	3 1 1 1	15 5 5 5
5.2.	Сувенір: «Пан Коцький» «Мамі» «Козак»	18 6 6 6	2 1 1	16 5 5 6
5.3.	Дизайн: Вільне ліплення Свічник «Казковий будинок» Свічник «Батьківська хата»	18 9 9	1 0,30 0,30	17 8.50 8.50
6	Український керамічний посуд	42	6	35
6.1.	Спірально-джугова техніка, «Діжка меду» Горщик для квітів «Берізка»	20 10 10	2 1 1	18 9 9
6.2.	Ліплення з глиняного пластику, ліплення Підставки для олівців «Дубочки» "Горщечка для квітів" Скринька «Криниця»	22 5 5 5	3 1 1 1	12 4 4 4
7	Кругла скульптура	42	6	36
7.1.	Зооморфна пластика: "Кошеня у кошику" "Мавпа"	14 7 7	2 1 1	12 6 6
7.2.	Казкові герої: "Поросятко" "Цуценя в капелюсі"	14 7 7	2 1 1	12 6 6

7.3.	Керамічна іграшка з рухомими елементами.	14	2	12
	Вільне ліплення керамічних іграшок.	7	1	6
	Ліплення іграшок "Різдвяний вертеп" «Музичні інструменти»	7	1	6
8	Масові заходи	2	-	2
8.1.	Екскурсії, конкурси, виставки	2	-	2
9	Підсумок	2	-	2
	Разом:	214	30	184

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з планом роботи на навчальний рік. Правила поведінки в колективі. Зовнішній вигляд вихованців, форма одягу. Правила безпеки. Організація робочого місця. Перегляд робіт гуртківців, виготовлених у попередні роки.

2. Українська народна кераміка. (4 год.)

Теоретична частина. Розвиток мистецтва кераміки на Україні.

Осередки української кераміки та приманні ним декоративні особливості орнаменту.

Гуцульська (косовська) кераміка: історія, техніка виготовлення керамічних виробів – «ритування». Майстри гончарної справи.

Гаварецька кераміка. Майстри-гончарі. Спікання й вогнетривкість. Загальний цикл виготовлення керамічних виробів.

Технологічні процеси, які відбуваються з глиною під час сушки й випалу.

Особливості обробки глини і її забарвлення під час обпалів.

Інструменти, матеріали та прилади, необхідні для роботи.

Практична частина. Робота з матеріалами інтернет-мережі, ілюстративним та роздатковим матеріалом.

Виготовлення виробів простих геометричних форм на прикладі овочів та фруктів, узагальнених форм за зразком виробів народних майстрів.

3. Рельєф у скульптурі (30 год.)

Теоретична частина. Закони композиції. Взаємодія елементів композиції з фоном. Технічні, художні та композиційні особливості створення тематичної композиції.

Практична частина. Дослідницькі вправи на комбінування різних елементів композиції.

Декорування виробів рельєфним та гладким способом.

Ліплення рельєфного натюрморту «Дари природи», композицій «Вечори на хуторі...», «Млин», «Портрет», «Кухар».

4. Декорування керамічних виробів (36 год.)

Теоретична частина. Методика створення фігурних елементів малого розміру та способи їх детальної проробки.

Поетапність у формуванні та декоруванні.

Техніка наліпного декорування. .

Петриківська кераміка. Майстри петриківського розпису.

Техніка виконання і особливості розпису. Типи мазків.

Елементи рослинного походження в композиціях.

Практична частина. Ліплення композиції «Великодні мотиви», тарілки з

елементами наліпного декору.

. Вправи на відпрацювання типів мазків петриківського розпису, стилізацію рослинних елементів у декоративний мотив.

Виготовлення панно за мотивами петриківського розпису.

5. Скульптура малих форм (54 год)

Теоретична частина. Геометричні засоби стилізації зображення фігури людини. Послідовність створення стилізованих фігур людини.

Класифікація і споживчі властивості сувенірів.

Вимоги до якості сувенірів. Сучасне українське гончарство і дизайн.

Практична частина. Ліплення скульптурних мініатюр: «Катерина», «Кобзар», «Клоун».

Виготовлення сувенірів з наступним декоруванням: сувенір-брелок «Пан Коцький», сувенір-подарунок «Мамі», «Козак».

Вільне ліплення. Свічник «Казковий будинок», скарбничка «Гаманець», свічник «Батьківська хата».

6. Український керамічний посуд (42 год.)

Теоретична частина. Поняття про предмети комбінованої форми. Твори Івана Бобкова, Максима Купця, Михайла Пошивайла, Ольги Гаврилової.

Об'ємні, живописні та графічні зображення як декор поверхні керамічних виробів. Поєднання пластового методу ліплення і живописного декору у процесі виготовлення керамічних виробів.

Природні матеріали в емоційно-образній характеристиці виробу

Практична частина. Ліплення посуду: «Діжка меду», «Проект вази», горщик для квітів «Берізка»; декоративного натюрморту з елементами побутових предметів.

Ліплення підставки для олівців «Дубочки», горщечка для ,скриньки «Криниця».

7. Кругла скульптура (42 год.)

Теоретична частина. Художній образ в творах професійного та народного мистецтва. Сюжетна композиція в скульптурі. Зв'язок стародавніх художніх традицій з сучасними. Деталі в скульптурі. Глиняні забави. Прийоми і технічні засоби формування виробів. Шаблони для іграшок з рухомими елементами.

Практична частина. Вільне ліплення: «Поросятко», «Цуценя в капелюсі».

Ліплення за зразками натури: «Кошеня», «У кошику», «Мавпа».

Вільне ліплення: «Поросятко», «Цуценя в капелюсі». Вільне ліплення керамічних іграшок. Ліплення іграшок «Різдвяний вертеп», «Музичні інструменти».

8. Масові заходи (4 год.)

Практична частина. Відвідування тематичних виставок, музеїв.

Організація і проведення творчих виставок робіт гуртківців; зустрічі з народними майстрами.

Підбиття підсумків.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Слухачі мають знати і розуміти:

- особливості виготовлення та оздоблення виробів;
- основи декоративно-художньої естетики;
- різновиди національного декоративного-прикладного мистецтва;
- порядок виконання найпростіших композицій, орнаментів.

Слухачі мають вміти і застосовувати:

- виготовляти вироби з глини;
- виконувати композиції за програмою та власним задумом;
- аналізувати виготовлені роботи;
- створювати ескізи та наносити їх на кераміку;
- змішувати кольори та утворювати нові відтінки.

Слухачі мають набути досвід:

- роботи в різних пластичних техніках;
- створення власних художніх образів.
- виготовлення різних видів посуду та традиційної української іграшки;
- декорування виробів ангобами, наліпним орнаментом, рельєф.

Прогнозований результат

№	Назва розділу	Кількість годин	Форма звітності
1	Вступ	2	Бесіда
2	Українська народна кераміка	4	Реферат
3	Рельєф у скульптурі	30	Виставка кращих робіт
4	Декорування керамічних виробів	36	Майстер-клас
5	Скульптура малих форм	54	Персональна виставка
6	Український керамічний посуд	42	Майстер-клас
7	Кругла скульптура	42	Майстер-клас
8	Підсумкове заняття	4	Творча виставка робіт гуртківців

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ

№ з/п	Найменування обладнання/матеріалів	Кількість
1.	Гончарна глина	300 кг
2.	Керамічні емалі	5 наборів
3.	Керамічні ангоби	5 наборів
4.	Стеки	10 наборів
5.	Дощечки для ліплення	10 шт.
6.	Пензлі різних розмірів з штучних матеріалів	10 наборів
7.	Пензлі білячі різних розмірів	10 наборів
8.	Скалка	10 шт.
9.	Палітра пластмасова	10 шт.
10.	Дерев'яні палички	10 шт.
11.	Піпетки для розпису	10 шт.
12.	Зразки ілюстрацій керамічних, гончарних виробів та скульптурних фігурок з природних матеріалів	За навчальними темами
13.	Ілюстративний ряд скульптур	За навчальними темами
14.	Пам'ятка з алгоритмом технологічного процесу створення роботи	1 шт.
15.	Репродукції робіт скульпторів, керамістів, гончарів	За навчальними темами

ЛІТЕРАТУРА

1. Антонович Є.А. Декоративно-прикладне мистецтво: Навч. Посібник. / Є.А. Антонович, Захарчук – Чугай, М. Станкевич. – Л.Світ, 1993. — 272 с. – ISBN 5-11-000863-9.
2. Горошко Н.А. Зображувальна діяльність у навчальних закладах. / Н. Горошко. – Х.: Ранок, 2007. – 224 с. – ISBN: 978-966-672-196-2.
3. Крутенко Н.Г. Розповіді про кераміку / Н. Крутенко. – Київ: Либідь, 2002. –252 с. – ISBN 966-06-0240-5.
4. Ллимос А.О. Пластилин. Чудесные поделки. / А. Ллинос. – Х.: Книжный клуб «Семейного досуга», 2006. – 32 с.
5. Ллимос А.О. Глина. Чудесные поделки. / А. Ллинос. – Х.: Книжный клуб «Семейного досуга», 2006. – 32 с. – ISBN: 966-343-391-4.
6. Пометун О.І. Методика викладання образотворчого мистецтва в школі. / О. Пометун. – К.: Генеза, 2006. – 328 с.
7. Романець Т.А. Стародавні витоки мистецтва української народної кераміки: Навч.посібник для вузів / Т. Романець. – Київ : Просвіта, 1996 . – 207 с. – ISBN 966-7115-10-0.
8. Фесенко Л.В. Образотворче (візуальне) мистецтво. / Л.Фесенко. – Харків: Ранок, Веста, 2004. – 382 с. – ISBN 966-341-423-8.
9. Федій Н.М. Програма гуртка «Прикрась свій дім». – Методичні рекомендації щодо організації змісту навчально-виховного процесу в закладах освіти Київщини в 2003-2004 н.р. / Н. Федій. – Б.Ц.: КОППОК, 2003. – с.360 – 369.
10. Яковлева Н.В. Ліплення. Видавництво Ранок 2011.

Інтернет-джерела

1. <http://goncharstvo.kiev.ua>
2. <http://glek.com.ua>
3. <http://iterra.org.ua>
4. <http://ceramica.ukrwest.net>
5. <http://darun.com.ua>
6. <http://ceramat.com.ua>

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

	Розділ, тема	Кількість годин		
		усього	теоретичні	практичні
1	Вступ	2	2	-
2	Рельєфне ліплення.	18	2	¹⁶
2.1.	Теми: "Осінній килим"			2
	"Парасолька"			2
	"Ваза на формі"			2
	"Хатинка"			2
	"Ніч над нашим містом"			2
	"Букетик мімози"			2
	"Пролісок для мами"			2
	Паровозик"			2
3.	Конструктивне ліплення	38	2	36
3.1.	Теми "Фрукти"			4
	"Мотузяна людина"			4
	"Чарівна скринька" (Стрічковий спосіб)			4
	"Ворон"			4
	"Техніка"			4
	"Каштановий звіринець"			4
	"Космічна тарілка"			4
	"Острівець із пальмою"			4
	"Сани для зими"			4
4.	Скульптурне ліплення	26	2	24
4.1.	Теми: "Ріпка"			4
	"Кінь"			4
	"Сердечка"			4
	"Вісімки"			4
	"Інопланетянин"			4
	"Кондитерська фабрика. Солодощі для ляльки"			4
5.	Комбіноване ліплення.	42	2	40
5.1.	Теми: "Дерево"			4
	"Грибочки"			4
	"Чобітки на ніжки"			4
	"Стіл і стілець для Дюймовочки"			4
	"Зимова вулиця"			4

	"Замок Снігової Королеви"			4
	"Рамка для маминої фотографії"			4
	"Всесвіт"			4
	"Продуктовий натюрморт. Супермаркет"			4
	"Аквасвіт"			4
6.	Колективне ліплення.	10	2	8
6.1.	Теми: "Меблі для гномів"			4
	"Зимовий ліс"			4
7.	Модульне ліплення.	2		2
	Тема: "Намисто"			
7.1.	Масові заходи.	4		4
	Екскурсії, конкурси, виставки			
8.	Підсумкове заняття	2		2
	Разом:	144	12	132

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з планом роботи на навчальний рік. Правила поведінки в колективі. Зовнішній вигляд вихованців, форма одягу. Правила безпеки. Організація робочого місця. Перегляд робіт гуртківців, виготовлених у попередні роки. Глина: склад, властивості. Поняття пластичності. Суміші глини з водою. В'язкість, усадка глини. Способи заготівлі глини для ручного ліплення.

Правила підготовки та зберігання глини.

2. Рельєфне ліплення. (18 год.)

Теоретична частина. Рельєф: поняття, виміри, види: барельєф, горельєф, контррельєф. *Способи ліплення:* Об'ємне ліпне зображення на площині (барельєф, коли зображення виступає менш ніж на половину свого об'єму; горельєф, коли зображення виступає над площиною більш ніж на половину свого об'єму).

Практична частина. Ліплення композицій.

3. Конструктивне ліплення (38 год.)

Теоретична частина. Техніка ліплення. Створення образу з окремих частин - так, як складають предмет із деталей конструктора;

- скульптурна: ліплення художнього образу з цілого шматка;
- комбінована: поєднання конструктивної та скульптурної технік.

Практична частина. Оволодіння прийомами створення пластично конструктивної форми керамічної іграшки. Ліплення композицій.

4. Скульптурне ліплення (26 год.)

Теоретична частина. Техніки виготовлення керамічної іграшки.

Практична частина. Оволодіння прийомами створення пластично конструктивної форми керамічної іграшки 5.

Комбіноване ліплення. (42 год.)

Теоретична частина. Техніка ліплення: поєднання конструктивної та скульптурної технік. Прийоми міцного скріплювання деталей. Прийоми зглажування, примазування, прищипування.

Практична частина. Оволодіння прийомами створення пластично конструктивної форми керамічної іграшки. Ліплення скульптурних мініатюр.

6. Колективне ліплення. (10 год.)

Теоретична частина. Вид ліплення за способом організації дітей. Особливості будови простих форм. Інструменти для ліплення.

Практична частина. Колективне ліплення меблів, дерев з глини. Ліплення за зразками натури.

7. Модульне ліплення. (2 год.)

Теоретична частина. Спосіб ліплення. Складання об'ємної мозаїки з однакових деталей (кульок, валиків, безформних шматочків)

Практична частина. Ліплення за зразками натури.

8. Масові заходи (4 год.)

Екскурсії, конкурси, виставки

Практична частина. Відвідування тематичних виставок, музеїв (вертуально). Організація і проведення творчих виставок робіт гуртківців; зустрічі з народними майстрами.

9.Підсумок (2 год.)

Практична частина. Підготовка робіт до виставки Проведення майстер-класів під час роботи виставки творчих робіт.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ:

Вихованці мають знати і розуміти:

правила з техніки безпеки під час роботи з пластичними масами, глиною, інструментами та обладнанням;

види інструментів, їх властивості та використання;

техніки ліплення, способи ліплення, прийоми ліплення.

Вихованці мають уміти і застосовувати:

розрізняти види ліплення за способом творення образу;

обережно та охайно працювати з інструментами, матеріалами та обладнанням під час роботи в майстерні;

сприймати різноманітність форм та кольорів.

Вихованці мають набути досвід:

набути власний початковий практичний досвід у процесі створення художніх образів.

виготовлення виробів зі шматка глини, з пласта, кільцями, джгутиком тощо.

Прогнозований результат

№	Назва розділу	Кількість годин	Форма звітності
1	Вступ	2	Бесіда
2	Рельєфне ліплення.	18	Персональна виставка
3	Конструктивне ліплення	38	Майстер-клас
4	Скульптурне ліплення	26	Вікторина по темі
5	Комбіноване ліплення	42	Персональна виставка

6	Колективне ліплення	10	Виставка по темі
7	Модульне ліплення	2	Виставка по темі
8	Масові заходи	4	Участь в конкурсах, виставках.
9	Підсумок	2	Майстер-клас під час роботи виставки

Практична частина. Оздоблення виробу рельєфним декором. «Сердечко». Замальовування елементів українського декоративного розпису керамічних виробів(Опишня, Косів)

5. Скульптура малих форм (32 год.)

Теоретична частина. Скульптура. Види скульптури. Мініатюра в скульптурі.

Сувенір: поняття, види, звичаї. Загальні та історичні відомості. Найдавніші українські сувеніри. Декоративна скульптура народних майстрів. Техніки та технології виготовлення народної керамічної іграшки. Дизайн: поняття, функції, види, мета та об'єкт. Методи пошуку дизайнерських рішень.

Практична частина. Оволодіння прийомами створення пластично конструктивної форми керамічної іграшки. Ліплення скульптурних мініатюр: «Гуска», «Сова», «Равлик». . Виготовлення сувенірів:

за власним задумом. Вільне ліплення новорічно-різдвяних сувенірів;

6. Український керамічний посуд (8 год.)

Теоретична частина. Гончарство. Український традиційний посуд у сучасній інтерпретації. Маса та об'єм. . Пластова техніка або текстильна кераміка: історичний огляд, зразки роботи українських майстрів-гончарів та майстрів розпису. Способи приготування пласта. Інструменти для ліплення.

Практична частина. Ліплення «Глечика». Ліплення «Куманця».

7. Кругла скульптура (52 год.)

Теоретична частина. Народна зооморфна кераміка. Стилізація форм птахів і тварин. Особливості будови простих форм на площині.

Способи копіювання зразків. Техніки: наліпного декорування малих форм (тварин і птахів); розкачування; відсікання від цілого; накладання частин зображення. . Українські казки як популярний фольклорний жанр. Герої казок. Види казок. Керамічна іграшка з рухомими елементами: поняття,

Практична частина. Ліплення за зразками натури

«Слоненя», «Черепашка», «Павучок», «Котик», «Жирафа».

коротка історія, класифікація, символика. Вільне ліплення: «Пряниковий будиночок», «Золота рибка», «Віні Пух».. Вільне ліплення керамічних іграшок. Ліплення іграшок «Автомобіль», «Віз».

8. Масові заходи (4 год.)

Екскурсії, конкурси, виставки

Практична частина. Відвідування тематичних виставок, музеїв. Організація і проведення творчих виставок робіт гуртківців; зустрічі з народними майстрами.

9. Підсумок (2 год.)

Практична частина. Підготовка робіт до виставки Проведення майстер-класів під час роботи виставки творчих робіт.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

види кераміки та історію її розвитку;

правила з техніки безпеки під час роботи з пластичними масами, глиною, інструментами та обладнанням;

види інструментів, їх властивості та використання;

основні види образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва.

Вихованці мають уміти і застосовувати:

розрізняти види кераміки;

обережно та охайно працювати з інструментами, матеріалами та обладнанням під час роботи в майстерні;

обробляти глину та готувати її до роботи та випалювання;

підбирати матеріали;

виконувати шаблони, ескізи та користуватися ними;

сприймати різноманітність форм та кольорів.

Вихованці мають набути досвід:

набути власний початковий практичний досвід у процесі створення художніх образів.

виготовлення виробів зі шматка глини, з пласта, кільцями, джгутиком тощо.

Прогнозований результат

№	Назва розділу	Кількість годин	Форма звітності
1	Вступ	2	Бесіда
2	Українська народна кераміка	4	Персональна виставка
3	Рельєф у скульптурі	32	Майстер-клас
4	Декорування керамічних виробів	8	Вікторина по темі
5	Скульптура малих форм	32	Персональна виставка
6	Український керамічний посуд	8	Виставка по темі
7	Кругла скульптура	52	Персональна виставка
8	Масові заходи	4	Участь в конкурсах, виставках.
9	Підсумок	2	Майстер-клас під час роботи виставки